

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4325/21
19.1.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Миленије Петричевић и Весне Секулић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Младен Никић, адвокат из Ваљева, Др Пантића 89, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Радослав Тадић, адвокат из Уба, ради утврђења права својине по тужби и противтужби, одлучујући о жалби тужиле, изјављеној против пресуде Основног суда у Ваљеву П 1277/20 од 15.04.2021. године, након главне расправе одржане пред другостепеним судом дана 19.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Ваљеву П 1277/20 од 15.04.2021. године у делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиле да се утврди да је сувласник са уделом од 1/2 на путничком аутомобилу марке "Volkswagen" модел "Golf 2", регистарске ознаке ..., број шасије ..., број мотора ..., а жалба тужиле у том делу одбија као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Ваљеву П 1277/20 од 15.04.2021. године у преосталом делу става првог изреке па се утврђује да је тужиле АА из ..., сувласник са уделом од 1/2 на путничком аутомобилу марке "Volkswagen" модел "Golf 4", регистарске ознаке ..., број шасије ..., број мотора ..., што је тужени ББ из ..., дужан признати и трпети да се изврши деоба предметног возила као имовина стечена у браку странака, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Ваљеву П 1277/20 од 15.04.2021. године у ставу другом изреке, па се утврђује да је тужени ББ из ..., сувласник на 34/86 идеалних делова на стану у ..., улица ..., стан број 1, површине 33 м², у приземљу стамбене зграде постојеће на кп. Број ..., уписане у лист непокретности ... КО ..., што је тужиле АА из ..., дужна признати и трпети и дозволити да се тужени упише као сувласник описаног стана у јавним књигама у наведеном уделу, док се у преосталом

делу којим је тражио да се утврди да је сувласник на 9/86 идеалних делова описаног стана до тражених 1/2 стана, противтужбени захтев туженог одбија, као неоснован.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Основног суда у Ваљево П 1277/20 од 15.04.2021. године, тако што свака странка сноси своје трошкове целог парничног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и утврђено да је тужила сувласник са уделом од 46,84% на путничком аутомобилу марке "Volkswagen" модел "Golf 4", регистарске ознаке ..., број шасије ..., број мотора ..., што је тужени дужан признати и трпети да се изврши деоба предметног возила као имовина стечена у браку странака, док се у делу којим је тражено да се утврди да је тужила сувласник са уделом од 1/2 на путничком аутомобилу марке "Volkswagen" модел "Golf 2", регистарске ознаке ..., број шасије ..., број мотора ..., као и сувласник са уделом од преко досуђеног својинског удела од 46,84% на путничком аутомобилу марке "Volkswagen" модел "Golf 4", регистарске ознаке ..., број шасије ..., број мотора ..., па до траженог удела од 50% (односно 1/2) тужбени захтев одбија као неоснован. Ставом другим изреке, усвојен је противтужбени захтев туженог па је утврђено да је тужени сувласник са сувласничким уделом од 1/2 на стану у ..., улица ..., стан број 1, површине 33 м², у приземљу стамбене зграде постојеће на кп. Број ..., уписане у лист непокретности ... КО ..., што је тужила дужна признати и трпети и дозволити да се тужени упише као сувласник на идеалном делу од 1/2 описаног стана у јавним књигама. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженом плати трошкове парничног поступка у износу од 216.900,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужила и то у одбијајућем делу става првог, у ставу другом и трећем изреке, из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку. Жалбене разлоге је образложила и жалбени предлог изнела. Трошкове другостепеног поступка је одређено тражила.

Испитујући правилност побијане пресуде у оквиру законских овлашћења из одредбе члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11, са каснијим изменама и допунама), а по одржаној расправи пред другостепеним судом, у смислу члана 383. ЗПП, Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиле делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности. Првостепена пресуда није захваћена ни битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју жалба тужиле неосновано указује, тако да се законитост и правилност побијане пресуде могу испитати са сигурношћу.

4325/21

Како је ради правилног утврђења чињеничног стања било потребно да се пред другостепеним судом понове већ изведени докази, одржана је расправа пред другостепеним судом, будући да је у овој парници првостепена пресуда већ једанпут била укинута, у складу са одредбом члана 383. став 4. ЗПП, а у циљу отклањања пропуста у оквиру које расправе је другостепени суд поновио доказни поступак и поново извео доказ саслушањем странака, на који начин је употпунио чињенично стање и учинио га подобним за оцену основаности и висине захтева из тужбе и противтужбе.

На основу изведених доказа у првостепеном поступку који су поновљени пред другостепеним судом и оцењени у смислу одредбе члана 8. ЗПП, утврђено је да су парничне странке закључиле брак 30.05.2009. године, који је разведен 23.07.2018. године. По закључењу брака живели су као подстанари све до 2015. године, у ком периоду је тужени плаћао закупнину за стан у коме су живели, а тужиља је плаћала све остале комуналне трошкове, интернет, телефон и друго. Дана 28.05.2015. године тужиља је купила стан број 1, површине 33 м² у ..., улица ..., за купопродајну цену од 21.500 евра, тако што је од мајке добила 4.500 евра (за учешће 4.300 евра и 200 евра за трошкове кредита), а остали износ новчаних средства је обезбедила из кредита у висини од 17.200 евра. Тужиља је од своје зараде плаћала рате кредита у износу од 14.200,00 динара, односно у противвредности од 122,90 евра месечно, уговор о кредиту је са роком враћања од 204 месеца (17 година), у предметном стану живи и укњижена је као власник. Стан је био у лошем грађевинском стању, а истог дана када је тужиља закључила уговор о купопродаји предметног стана, тужени је подигао готовински кредит у висини од 700.000,00 динара и исти утрошио у реновирање и адаптацију тог стана, а затим и још два готовинска кредита 30.01.2017. године (800.000,00 динара) и 5.12.2017. године (900.000,00 динара) ради рефинансирања првог кредита и ради куповине путничког возила марке "Golf 4". Вредност радова и материјала за адаптацију и реновирање предметног стана на дан вештачења износи 5.323,10 евра односно 625.313,12 динара према налазу и мишљењу вештака грађевинске струке од 4.11.2019. године. Вредност накнадно демонтиране опреме и елемената, које је тужени однео из предметног стана (записник од 20.11.2019. године), а који су били предмет претходног вештачења према налазу истог вештака од 19.03.2021. године износи 850 евра. Странке су у току трајања брака подједнако учествовале у набавци намирница и средстава за хигијену, док се тужиља више старала око уобичајених послова у домаћинству по питању хигијене, прања веша и спремања хране, а тужени се више старао о адаптацији стана, ангажовању мајстора и набавци материјала, плаћању комуналних услуга, те повремено кувао. Тужиља је запослена у "... д.о.о. и за време трајања брака просечна плата јој је износила 37.519,05 динара, док је тужени запослен у ... и просечна плата у време трајања брака му је била 46.149,96 динара. Са парничним странкама у породичном домаћинству живела је и ћерка тужиље, осим у периоду од 2011. до 2015. године, када је студирала у Новом Саду, и у том периоду тужиља је за њено издржавање издвајала 75 евра на месечном нивоу. Ћерка тужиље је током заједнице живота са парничним странкама имала и примања по основу законског издржавања од свог оца. У току трајања брака купљена су два путничка аутомобила као половна, и то аутомобил марке "Volkswagen" модел "Golf 2" беле боје

4325/21

30.05.2009. године новцем који је представљао посебну имовину туженог и који је плаћен 500 евра, и аутомобил марке "Volkswagen" модел "Golf 4" 28.10.2017. године за износ од 2.200 евра, новчаним средствима које је тужени обезбедио из кредита о рефинансирању. Према налазу и мишљењу вештака економско – финансијске струке Зорана Емрековића, укупан збир доприноса тужиле и туженог у стицању заједничке имовине износи 116.396,75 евра на дан 23.07.2018. године када је њихов брак разведен, те да појединачни допринос у стицању тужиле износи 54.520,34 евра, односно 46,84% укупног доприноса и то по основу зараде, рада у кући, кредита и учешћа за кредит, а учешће туженог износи 61.875,44 евра, односно 53,16% од укупног доприноса и то по основу зараде, рада у кући, кредита, закупнине приватног стана и комуналних услуга.

Првостепени суд је примењујући одредбе чл. 168, 180. и 186. Породичног закона – ПЗ закључио да је аутомобил марке "Volkswagen" модел "Golf 2", рег.број ..., стечен од стране туженог 21.09.2009. године искључиво средствима из његове посебне имовине, односно уштеђевине коју је он унео у брак као своју посебну имовину у износу од 500 евра, те је у овом делу тужбени захтев одбијен као неоснован у складу са одредбом члана 180. ст. 4. и 5. ПЗ. У односу на аутомобил марке "Volkswagen" модел "Golf 4", регистарске ознаке ..., који је тужени купио 2017. године у току трајања брачне заједнице, првостепени суд је закључио да је стечен средствима странака која су стекли заједничким радом за време заједнице живота у износу од 2.200 евра, да новчана средства потичу из кредита који је тужени подигао ради реновирања стана, па потом ради куповине аутомобила и рефинансирање претходног кредита, те је у погледу удела у стицању предметног аутомобила, захтев тужиле усвојен са уделом од 46,84% колики је и укупан њен допринос у стицању, према налазу и мишљењу судског вештака економско – финансијске струке. Из наведених разлога, првостепени суд је у складу са одредбом члана 180. ст. 3. и 4. ПЗ, делимично усвојио захтев из тужбе и утврдио да је тужила сувласник на предметном аутомобилу у наведеном проценту, а исти одбио у делу преко досуђеног, а до траженог удела од 50%. Такође, првостепени суд је закључио да је противтужбени захтев туженог у целости основан, те је крећући се у границама постављеног захтева, а имајући у виду налаз и мишљење судског вештака економске струке, који је допринос у заједничком стицању туженог утврдио са уделом већим од 1/2, односно 53,16%, те код утврђених чињеница везаних за допринос странака у стицању имовине током трајања брачне заједнице, нашао да је укупан допринос туженог незнатно већи, имајући у виду све вештачењем утврђене ставке доприноса, подигнуте кредите странака утрошене за подмирење потреба заједничког живота, а које кредите су странке свака за себе отплаћивала од своје зараде. Како су од прихода странака поред куповине предметног стана и реновирања истог финансирани и трошкови живота, а цењено је и обострано вођење послова у домаћинству, набавка хране и друго, првостепени суд је закључио да је тужени по основу стицања у брачној заједници сувласник на 1/2 идеалног дела предметног стана.

Правилно је првостепени суд одлучио када је ставом првим изреке одбио тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је сувласник са уделом од 1/2 на путничком аутомобилу марке "Volkswagen" модел "Golf 2", регистарске ознаке ..., закључивши да се ради о посебној имовини туженог, сходно чл. 168. став 2. и 169. ПЗ, а разлоге које наводи првостепени суд прихвата и овај суд као правилне.

4325/21

Неосновано тужила у жалби побија правилност првостепене пресуде у овом делу, оспоравајући чињеницу да се ради о посебној имовини туженог из разлога што је аутомобил стечен заједничким радом парничних странака у току трајања брака. Ово из разлога што из исказа туженог саслушаног у својству парничне странке који је у овом делу оцењен и од стране другостепеног суда као јасан и уврљив, произлази да је износ од 500 евра за куповину овог аутомобила обезбедио од своје уштеђевине пре закључења брака, а на исто указују и наводи тужиле да јој није познато од којих средстава је аутомобил купљен, односно да у том периоду непосредно по закључењу брака, нису постојала ни заједничка средства, ни намера супружника за стицањем ове имовине.

Међутим, чињенично-правни закључак првостепеног суда у преосталом делу става првог изреке и у ставу другом изреке због погрешне оцене доказа и неправилне примене материјалног права не може се прихватити као правилан.

Одредбом члана 171. став 1. ПЗ, прописано је да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину. Претпоставља се да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки, јер је тако прописано одредбом члана 180. став 2. истог Закона. Већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од њихових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини те других околности од значаја за одржавање или увећање вредности заједничке имовине, како је прописано ставом 3. одредбе члана 180. ПЗ. На основу одредбе члана 168. став 2. ПЗ, имовина коју је супружник стекао у току трајања брака добом заједничке имовине односно наслеђем, поклоном или другим правним послом којим се прибављају искључиво права представља његову посебну имовину. За постојање заједничке имовине, односно код утврђивања стицања у брачној заједници, битно је постојање брака, средства уложена у стицање имовине, али и намера стицања, односно свест да се имовина стиче заједнички.

Апелациони суд није прихватио део исказа тужиле да спорни стан не представља заједничку имовину бивших супружника јер није постојао договор ни заједничка одлука о куповини, већ је такву одлуку она донела и због тога је подигла кредит и уложила своја средства за капару, учешће и трошкове обраде кредита. Ово стога што је тужила исто тако навела да је тужени покушавао да подигне кредит, да није могао да добије кредит од предузећа у коме је био запослен, због чега је она исти подигла, те да се тужени, иако није желео куповину конкретног стана, пре куповине распитивао и проверавао порекло и стање у коме се стан налази. И наводи тужиле да је дозволила туженом да адаптира и уложи средства у реновирање стечене непокретности, јер је тако хтела да очува заједницу, управо указују да су парничне странке имале вољу и намеру да имовина стечена у браку представља њихову заједничку имовину. Наведено произлази и из исказа туженог који је потврдио да су тадашњи супружници намеравали да куповином стана реше своје стамбено питање, да је покушавао да подигне кредит код више банака и код свог предузећа, те да иако је сматрао да је спорни стан прескуп, и у том смислу се није саглашавао са куповином истог, након што

4325/21

је тужила закључила уговор организовао је и финансирао све радове на адаптацији непокретности, средствима које је обезбедио подизањем готовинског кредита истог дана када је тужила закључила уговор о купопродаји. Тужила је била неуверљива и у својој тврдњи да она и тужени нису имали заједничка средства, односно “новчаник”, иако је потом тврдила да су се договарали (“калкулисали”) шта и како купити, а ни њеним наводима да је својим средствима у износу од 1.700 евра које је добила наслеђем финансирала адаптацију спорне непокретности другостепени суд није поверовао, имајући у виду да исти нису поткрепљени другим доказима и не произлазе из доказа изведених током поступка. Суд је поверовао исказу туженог у погледу битних чињеница које се тичу намере и начина стицања заједничке имовине, начина на који је функционисала брачна заједница у смислу обављања послова у домаћинству и сношења трошкова домаћинства, ценећи га као искреног и у складу са осталим изведеним доказима.

Приход породице коју су чинили тужила и тужени представљала су средства остварена радом по основу зарада и кредита, а тужила је поклоном стекла и новчани износ од 4.500 евра. Наведеним средствима прибављени су аутомобил марке “Volkswagen” модел “Golf 4” и спорна непокретност. Трошкови заједничког живота и домаћинства тужиле и туженог подмиривани су од прихода из зарада парничних странака које су биле приближне висине, тужила је обављала претежни део кућних послова, тужени је такође био ангажован у домаћинству (набавка намирница, кување, поправке и сл.). Из наведеног следи да спорни аутомобил марке “Volkswagen” модел “Golf 4” и стан представљају заједничку имовину супружника стечену у току трајања заједнице живота у браку. Како је брак парничних странака престао пре исплате кредита, парничне странке су имале право и обавезу да наставе са отплатом кредита, што су и учиниле. Исплата остатка кредита после престанка заједнице живота од стране тужиле не може се узети као њен посебан допринос који би водио повећању њеног својинског удела на спорном стану, већ она стиче само тражбено право према туженом и може од њега захтевати накнаду исплаћеног остатка кредита сразмерно његовом уделу.

На основу изложеног, Апелациони суд у Београду је стао на становиште, применом чл. 171. став 1. и 180. став 2. и 3. ПЗ да је предметни аутомобил стечен радом у току трајања брачне заједнице и представља заједничку имовину супружника коју су тужилац и тужена заједнички користили, а нису доказали већи удео од подједнаког у стицању истог. У конкретном случају тужила не претендује на већи удео, већ тврди да је допринос супружника једнак, због чега и потражује 1/2 дела. Са друге стране, стицању спорног стана парничне странке нису подједнако допринеле јер је предметна непокретност купљена средствима кредита у износу од 17.200 евра и средствима које је тужила добила на поклон од своје мајке у износу од 4500 евра, која представљају њену посебну имовину. Како је тужила ова новчана средства уложила у стицање заједничке имовине, то је њен допринос у стицању већи и то за вредност новчаних средстава које је тужила уложила из своје посебне имовине у вредности од 4.500 евра, што износи 9/86 дела од укупне вредности уложених средстава за куповину стана, до ког удела је суд дошао простом математичком операцијом.

4325/21

Приликом одлучивања о висини доприноса парничних странака као удела у стицању заједничке имовине у току трајања брачне заједнице другостепени суд није узео у обзир налаз и мишљење вештака економско – финансијске струке, имајући у виду да није у складу са правилима струке одговорио на основни задатак вештачења, а то је питање удела у стицању парничних странака на предметном стану и аутомобилу узимајући у обзир све релевантне околности прописане одредбом члана 180. став 3. ПЗ, из разлога што је исти базиран на обрачуну доприноса парничних странака у стицању заједничке имовине по основу закупнине приватног стана, плаћања комуналних услуга и сл. које је судски вештак третирао као допринос и то туженог у спорном периоду. Иако се не ради о доприносу већ о заједничким трошковима, мишљење судског вештака је и у супротности са исказима странака који су приликом саслушања изјавили на који начин и у којим периодима њихове заједнице живота су подмиривали ове обавезе, те из наведених разлога није прихваћен, тим пре што су се сувласнички удели у стицању током трајања заједнице живота у браку супружника у конкретном случају имајући у виду начин стицања (из средстава кредита и тужиљине посебне имовине) могли утврдити и без вештачења од стране вештака економске струке – актуара, сразмерно доприносу стицалаца.

Такође, жалбени наводи тужиље да је тужени демонтирањем и одношењем опреме, односно елемената из спорног стана према записнику од 20.11.2019. године, заправо јасно показао да није имао намеру ни вољу да као супружник у заједници стиче предметни стан, те да свакако вредност ових ствари, односно опреме треба урачунати на тај начин што би се умањио допринос туженог у стицању, нису били од утицаја на другачије пресуђење. Околност да је тужени након иселења из спорног стана демонтирао и однео одређене ствари које су му биле потребне за живот у новом домаћинству, са становишта овог суда не указује на одсуство намере за стицањем заједничке имовине, а умањење вредности заједничке имовине после престанка заједничког живота у браку, даје право сваком од супружника на потраживање у новцу сразмерно свом доприносу у стицању.

Са наведених разлога, применом члана 390. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде, а применом одредбе члана 394. тачка 1. ЗПП побийана одлука је (у погледу удела у стицању) у делу става првог изреке преиначена тако што је утврђено да је тужиља сувласник са уделом од 1/2 на путничком аутомобилу марке "Volkswagen" модел "Golf 4", регистарске ознаке ..., и у ставу другом изреке преиначена тако што је утврђено да је тужени сувласник на 34/86 идеалних делова на стану у ..., улица ..., стан број 1, док је у преосталом делу којим је тужени тражио да се утврди да је сувласник на 9/86 идеалних делова описаног стана до тражених 1/2 стана, противтужбени захтев туженог одбијен као неоснован и одлучено као у ставу другом и трећем изреке ове пресуде.

Имајући у виду да су парничне странке делимично успеле са захтевима из тужбе и противтужбе, те да је тужиља делимично (у незнатном делу) успела у жалбеном поступку, сходно успеху у спору применом одредби чл. 153. став 2. и 165. став 2. ЗПП одлучено да свака странка сноси своје трошкове целог парничног поступка, па је применом члана 401. тачка 3. ЗПП, одлучено као у ставу четвртом изреке ове пресуде.

8

Гж

4325/21

**Председник већа-судија,
Снежана Живковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић